

P. VERGILII Maronis Bucolicorum ECLOGA IV

Sicelides Musae, paulo maiora canamus!
Non omnes arbusta iuvant humilesque myricae;
si canimus silvas, silvae sint consule dignae.
Ultima Cumaevi venit iam carminis aetas;
5 magnus ab integro saeculorum nascitur ordo.
Iam redit et Virgo, redeunt Saturnia regna;
iam nova progenies caelo demittitur alto.
Tu modo nascenti puero, quo ferrea primum
desinet ac toto surget gens aurea mundo,
10 casta fave Lucina: tuus iam regnat Apollo.
Teque adeo decus hoc aevi, te consule inibit,
Polio, et incipient magni procedere menses.
Te duce, si qua manent sceleris vestigia nostri,
irrita perpetua solvent formidine terras.
15 Ille dum vitam accipiet divisque videbit
permixtos heroas, et ipse videbitur illis,
pacatumque reget patriis virtutibus orbem.
At tibi prima, puer, nullo munuscula cultu
errantes hederas passim cum baccare tellus
20 mixtaque ridenti colocasia fundet acantho.
Ipsae lacte domum referent distenta capellae
ubera, nec magnos metuent armenta leones.
Ipsa tibi blandos fundent cunabula flores.
Occidet et serpens, et fallax herba veneni
25 occidet; Assyrium vulgo nascetur amomum.
At simul heroum laudes et facta parentis
iam legere et quae sit poteris cognoscere virtus,
molli paulatim flavescet campus arista,
incultisque rubens pendebit sentibus uva,
30 et durae quercus sudabunt roscida mella.
Pauca tamen suberunt priscae vestigia fraudis,
quae tentare Thetis ratibus, quae cingere muris
oppida, quae iubeant telluri infindere sulcos.
Alter erit tum Tiphys, et altera quae vehat Argo
35 delectos heroas; erunt etiam altera bella,
atque iterum ad Troiam magnus mittetur Achilles.
Hinc, ubi iam firmata virum te fecerit aetas,
cedet et ipse mari vector, nec nautica pinus
mutabit merces: omnis feret omnia tellus.
40 Non rastros patietur humus, non vinea falcem;
robustus quoque iam tauris iuga solvet arator;
nec varios discet mentiri lana colores,
ipse sed in pratis aries iam suave rubenti
murice, iam croceo mutabit vellera luto;
45 sponte sua sandyx pascentes vestiet agnos.
"Talia saecula" suis dixerunt "currite" fusis
concordes stabili fatorum numine Parcae.
Aggredere o magnos (aderit iam tempus) honores,
cara deum suboles, magnum Iovis incrementum.
50 Aspice convexo nutantem pondere mundum
terrasque tractusque maris caelumque profundum:
aspice, venturo laetantur ut omnia saeclo!
O mihi tum longae maneant pars ultima vitae,
spiritus et quantum sat erit tua dicere facta,
55 non me carminibus vincat nec Thracius Orpheus,
nec Linus, huic mater quamvis atque huic pater adsit,
Orphei Calliopeia, Lino formosus Apollo.
Pan etiam Arcadia mecum si iudice certet,
Pan etiam Arcadia dicat se iudice victum.
60 Incipe, parve puer, risu cognoscere matrem;
matri longa decem tulerunt fastidia menses.
Incipe, parve puer: cui non risere parentes,
nec deus hunc mensa, dea nec dignata cubili est.

Låten oss sjunga, siciliska muser, mäktiga sånger!
Dunge och låg tamarisk ej alla passande äro;
skogarna värdiga konsuln må vara, om skogar besjungas.
Cumaespådoms sista era ren är nu kommen;
utsträckt och långt ifrån början födas epokenas kretslopp.
Jungfrun och kung Saturnus rike vända nu åter;
himlasända från ovan komma nu ättlingar nya.
Kyska Lucina, vare du huld! - Din Apollo nu härskar -
Huld emot gossen, som födes: ty släktet av järn skall förtvina
tack vare honom, och gyllene släktet sig resa från jorden.
Gyllene tiden skall komma, när du bliver konsul,
Polio; härliga månader skola då taga sin början.
Ledarn blir du, och om några spår av vår brottslighet kvarstå,
intiga skola de länderna lösa från ständiga skräcken.
Han med ett gudarnas liv skall begåvas och skåda heroer
samman med gudar, och själv skall han skådas ibland deras skara.
Styra han skall med fädernedygder fredliga jorden.
Gosse, utan att odlas marken dig rikligt skall giva
första små gåvor: näckros blandad med leende björnklo,
vida villande murgrön tillsammans med fingerborgsblomman.
Getterna skola då bära till stävan mjölkstinna juven
självmant, och hjordarna lejonen stora ej skola rädas.
Vaggan för dig av sig själv med ljuvliga blommor sig smyckar.
Dö skall ormen, dö skall bedrägliga, giftiga örten;
vida ikring skall assyrisk balsam växa och spira.
När om frejdade död av heroer och fädernas bragder
läsa du kan och dig lära, vad som är manligt och sedligt,
då skall fältet småningom gulna av mjuknande axet;
rodnande druvan skall hänga från ovårdad törnesnärsbuske;
knotiga ekar utsvettas honung, som daggen har givit.
Kvar skola dock några spår av äldre bedräglighet finnas,
vilka oss bjuder att fresta Thetis med flottor, och städer
muromgärda och plogen i marken att tvinga.
Då skall en annan Tiphys finnas, på nytt kommer Argo
utvalda hjältar att bära; nya krig skola uppstå.
Återigen skall den store Achilles skickas till Troja.
Därpå, så snart som stadgad ålder en man av dig skapat,
sjömannen också skall falla, och pinjen, som seglar på böljan
byter ej ut sina varor: marken allting skall bära.
Mullen hackan, vinstocken kniven ej skola tåla;
Lantlige plöjarn jämväl nu från tjurarna oken skall lossa;
ullen ej heller sig lär att i oäkta färger förbytas:
gumsen skall själv uppå ängen ändra på lockarna, än med
ljuvligen rodnande purpur, än med saffranets guldfärg;
självmant scharlakansfärgen skall kläda betande lammen.
"Spinnen nu genom så härliga tider" till sländorna sina
Parcerna sade, om orubbligt öde ense de trenne.
Hedersämbetena höga bekläd - snart tiden är inne,
älskade ättling av gudar, Iuppiters mäktige telning.
Se nu på världen, som vacklande nickar med buktiga tyngden!
Länderna, havets strömmar och djupnande himlen betrakta!
Se, huru hela världen sig gläder åt kommande tiden!
Måtte nu bara kvarstå för mig en långvarig levnad,
snille och allt som behövs för att om dina gärningar dikta,
då mig i diktning ej trakiske Orpheus och Linus besegra,
även om modern hjälper den ene och fadern den andre,
Calliopeia sin Orpheus, den sköne Apollo sin Linus.
Tävlar ock Pan med mig och bedömer Arkadien kampen,
skall han sig säga besegrad - fastän Arkadien dömer.
Börja nu, lille gosse att modern med skratt lära känna;
tio månader modern ju bringat långvarig leda.
Börja nu, lille gosse: ty den som föräldrar ej le mot,
gudar ej hedra med middag eller gudinnor med famntag.
Översättning: Ulf Swedjemark (1958)